

Uitvoering gespecialiseerde cliëntondersteuning (GCO)

Stand van zaken

2025, inhoudelijke rapportage aan VWS t.b.v. de Tweede Kamer

Inhoudsopgave

Gespecialiseerde cliëntondersteuning op weg naar borging	3
Uitvoering gespecialiseerde cliëntondersteuning	3
Aantal nieuwe aanmeldingen	3
Afwegingen bij toelating	4
Ondersteuning cliënten en/ of naasten	4
Verschillen in groei tussen doelgroepen	5
Regionale spreiding van cliënten	6
Regionale netwerken	6
Leren en Ontwikkelen	7
Versterking vakgroepen	7
Kennis delen en verspreiden	7
Evaluatie scholing	7
Signaleren en escaleren	8
Cliëntervaringen	8
Uitvoering Levensloopbegeleiding voor mensen met autisme	9
Kosten	10
Verdeling kosten 2025 per project	10
Kosten per doelgroep	10
Kostenverdeling: uitvoering, niet-cliëntgebonden en overhead	11
Vooruitblik 2026	11

Gespecialiseerde cliëntondersteuning op weg naar borging

Gespecialiseerde cliëntondersteuning (GCO) wordt sinds 1 januari 2024 georganiseerd door Metgezel, op basis van het beleidskader subsidiëring uitvoering gespecialiseerde cliëntondersteuning. Metgezel is een alliantie van vijf cliënt ondersteunende organisaties: Zorgbelang Inclusief (penvoerder), Thuis in cliëntondersteuning, Clionn, SCOT en Zorgbelang Brabant I Zeeland. Voor de uitvoering van de gespecialiseerde cliëntondersteuning wordt samengewerkt met ongeveer 30 andere (cliëntondersteunende) organisaties.

GCO onderscheidt zich van cliëntondersteuning in het kader van de Wmo en de Wlz doordat er sprake is van complexe problematiek op meerdere levensdomeinen. Dit maakt domein overstijgende, langdurige ondersteuning van cliënten en hun naasten noodzakelijk. Metgezel biedt deze gespecialiseerde cliëntondersteuning aan vijf specifieke doelgroepen: ZEVMB, NAH, (L)VB met gedragsproblematiek, ASS en naasten van mensen met beperkingen en complexe problemen. De criteria om in aanmerking te komen voor gespecialiseerde cliëntondersteuning zijn opgenomen op de website [Metgezel aanvragen - Metgezel](#).

Metgezel stelt alles in het werk om:

- cliënten en naasten zich gesteund en ontlast te laten voelen;
- cliënten en naasten een betere kwaliteit van leven te laten ervaren;
- de lessen die worden geleerd over de ondersteuning van de doelgroepen en hun naasten te delen met derden opdat een grotere groep cliënten en hun naasten daar voordeel van hebben en er verbeteringen worden aangebracht in het (uitvoerings-)systeem en
- De maatschappelijke effecten van GCO inzichtelijk te maken op basis van door ons verzamelde data.

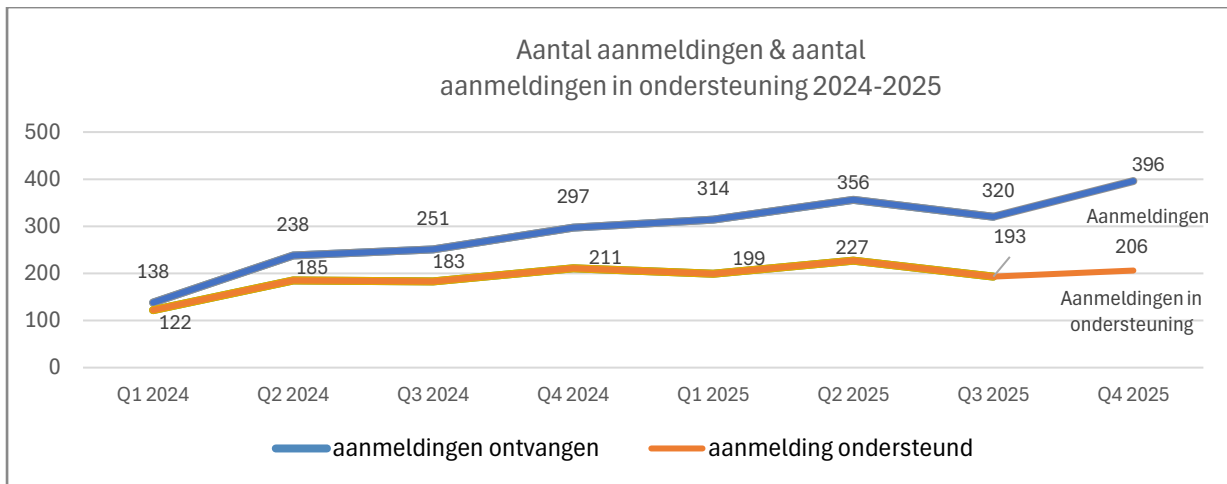
Metgezel werkt op basis van een subsidie voor gespecialiseerde cliëntondersteuning met een looptijd van vijf jaar tot juli 2028. De uitvoering van deze subsidie dient er uiteindelijk toe te leiden dat de gespecialiseerde cliëntondersteuning een permanente plaats krijgt in het zorglandschap.

Uitvoering gespecialiseerde cliëntondersteuning

Aantal nieuwe aanmeldingen

In 2025 zijn er 1.386 nieuwe aanmeldingen bij Metgezel binnengekomen. Iedereen kan zichzelf of een cliënt of naaste aanmelden voor Metgezel. In de praktijk zijn het met name zorgprofessionals (42%) en naasten (32%) die de aanmelding doen. Minder vaak komt een aanmelding van cliëntondersteuners sociaal domein (SD), cliëntondersteuners Wlz of van gespecialiseerde cliëntondersteuners (16%). In 10% van de gevallen doet de hulpvrager, belangenbehartiger of mantelzorger de aanmelding.

Van de 1.386 aanmeldingen die in 2025 zijn geregistreerd is 60% in ondersteuning genomen, 37% is doorverwezen en de overige aanmeldingen zitten nog in het aanmeldproces (2%) of staan op de wachtlijst (1%). Clienten die niet voldoen aan de toelatingscriteria worden doorverwezen, meestal omdat OCO of andere hulp- en dienstverlening voorliggend is. Deze cliënten worden warm overgedragen naar de juiste ondersteuning.

Figuur 1: Ontwikkeling aantal aanmeldingen en aanmeldingen in ondersteuning 2024-2025

Figuur 1 laat zien welk deel van de aanmelding daadwerkelijk ondersteuning ontvangt, in 2025 is dat gemiddeld 60%. In 2024 lag het aandeel cliënten dat in ondersteuning kwam hoger omdat destijds nog aanmeldingen vanuit de pilots binnenkwamen. Inmiddels is onze bekendheid gegroeid en ontvangen we een breder scala aan ondersteuningsvragen, die niet allen voldoen aan onze toelatingscriteria.

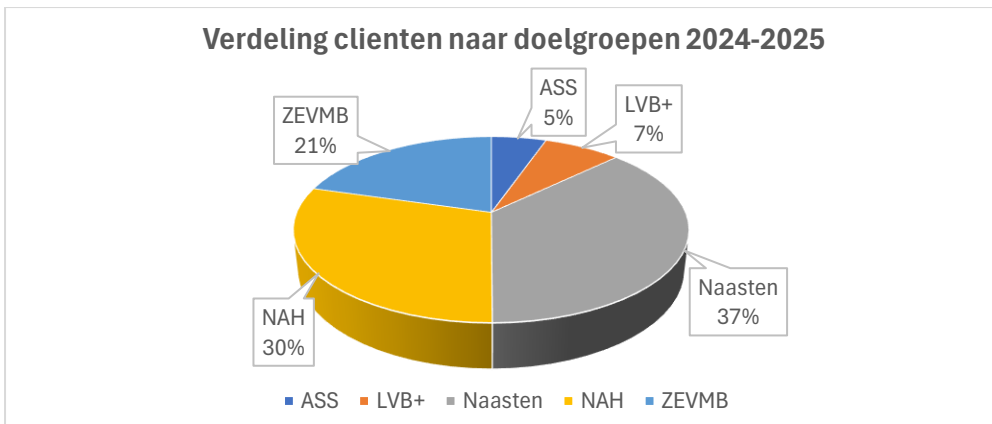
Afwegingen bij toelating

De toewijzing en matching van aanmeldingen vindt plaats op basis van de aanmeldcriteria zoals vastgelegd in het beleidskader, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen algemene en doelgroep-specifieke criteria. In de praktijk blijken de algemene criteria goed toepasbaar op de casuïstiek. De doelgroep criteria leiden daarentegen regelmatig tot dilemma's. In 2025 is binnen het programma gesproken over mogelijke uitbreiding van de doelgroepen. Besloten is dit vooralsnog niet te doen om de kwaliteit van de ondersteuning te kunnen blijven borgen. Soms vallen cliëntsituaties in een grijs gebied ten opzichte van de criteria. De toetsing aan de criteria is niet het invullen van een afvinklijst. Deze situaties worden besproken in het landelijk aanmeldoverleg en worden waar nodig en passend alsnog toegelaten tot Metgezel.

In 2025 zijn de ervaringen met mensen die mogelijk buiten de doelgroep criteria (lijken te) vallen en het bespreken van complexe casuïstiek nuttig geweest om hiaten in kennis en handelingsperspectief binnen het bredere veld rondom cliënten en naasten te identificeren. Deze inzichten zijn vertaald naar verbeteringen in de eigen werkwijze binnen het programma Metgezel en naar gerichte kennisdeling met ketenpartners, met als doel dat cliënten eerder passende ondersteuning ontvangen en situaties minder complex worden. Daarnaast gebruikt Metgezel deze praktijkervaringen voor beleidsmatige reflectie en advisering over de toekomstige borging van gespecialiseerde cliëntondersteuning.

Ondersteuning cliënten en/ of naasten

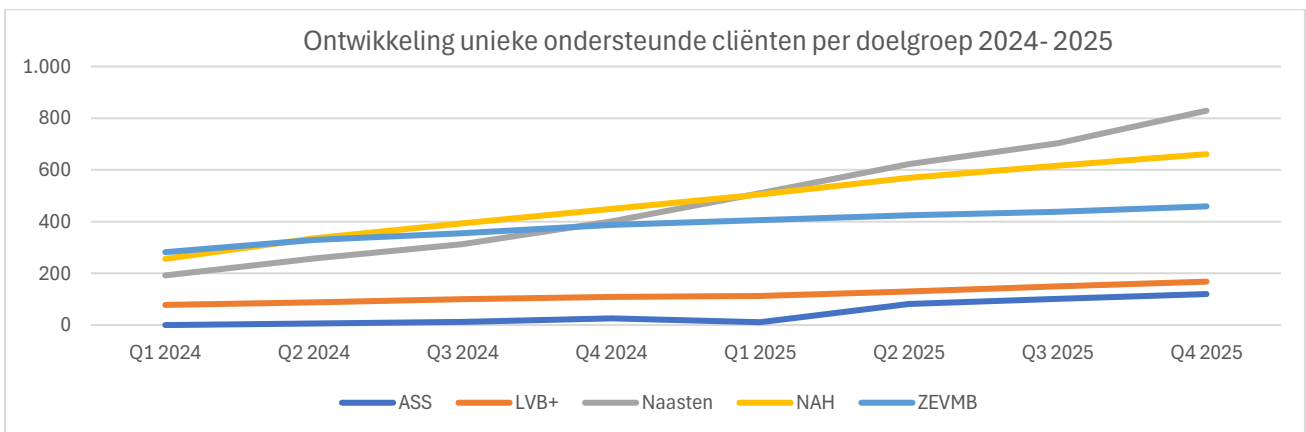
Gedurende de gehele looptijd van het programma zijn, in 2024 en 2025 samen, 2.241 unieke cliënten ondersteund. In 2025 zijn er in totaal 1.928 unieke cliënten ondersteund; ruim de helft betreft cliënttrajecten die al in 2024 zijn gestart, de andere helft zijn cliënten die in 2025 nieuw zijn ingestroomd. De doelgroepen Naasten, NAH en ZEVMB zijn de grootste doelgroepen en vertegenwoordigen samen 87% van alle unieke cliënten (zie figuur 2).

Figuur 2: Verdeling cliënten naar doelgroep periode 2024-2025

Verschillen in groei tussen doelgroepen

Figuur 3 laat zien hoe de verdeling en groei in ondersteunde cliënten is per doelgroep is. De doelgroep Naasten groeit het hardst. De doelgroep ASS is pas in de loop van 2024 opgestart. Dit verklaart de beperkte omvang in 2024. Het gaat bij ASS om mensen met een Wlz-indicatie en complexe problematiek. De groei in het aantal cliënten is het gevolg van een toename van het aantal aanmeldingen, in 2025 nam het aantal aanmelding met 50% toe ten opzichte van 2024. Op basis van het subsidiekader is het de bedoeling ten minste 3.000 unieke cliënten te ondersteunen. We liggen op koers om deze doelstelling te realiseren.

Figuur 3: Ontwikkeling unieke ondersteunde cliënten cumulatief per kwartaal 2024-2025

Figuur 3 laat zien dat de omvang en groei van de doelgroepen uiteenlopen.

De groei wordt grotendeels verklaard door steeds grotere naamsbekendheid.

Metgezel is voortgekomen uit eerdere pilots met regionale startpunten. Binnen Metgezel wordt gewerkt aan landelijke spreiding. In heel Nederland is gespecialiseerde cliëntondersteuning beschikbaar.

In zijn algemeenheid is de zichtbaarheid van Metgezel gegroeid via de website en LinkedIn, ondersteund door persoonlijke verhalen en de ontwikkeling van een animatievideo (lancering begin 2026). Zo bezochten circa 5.300 mensen de website van Metgezel in het vierde kwartaal 2025 en groeide het LinkedIn-bereik van Metgezel naar 2.408 volgers (een groei van 35% in 2025).

Een gedeelde visie: Hoe professionals en Metgezel samenwerken voor gezinnen

Sandra Altena, verpleegkundig specialist bij het Kinderspiercentrum van het RadboudUMC Amalia Kinderziekenhuis:

“Ik ben heel blij met Metgezel. Het vult een leegte op waar we vaak tegenaan liepen. Het is belangrijk dat gezinnen niet alleen met veel complexe vragen moeten worstelen, en dat we samen in goede vormen van ondersteuning zoeken waardoor gezinnen verder kunnen.

Twee dingen zijn belangrijk. Als eerste: samenwerken kan alleen als er vertrouwen is – en vertrouwen opbouwen kost tijd. Je moet elkaar leren kennen. De tijd die dit kost moet je mogen nemen. Ik krijg die tijd binnen mijn werk. Die ruimte is er omdat ons werk breed wordt ondersteund door Spieren voor Spieren (www.spiervoorspieren.nl). Dat maakt alle verschil. Het tweede wat ik altijd zeg: ‘Weet ons te vinden!’ Mensen gaan er vaak vanuit dat we in een ziekenhuis ver weg en bijna niet bereikbaar zijn. Dat zijn we vaker wel dan mensen denken – en anders gaan we er samen aan werken.

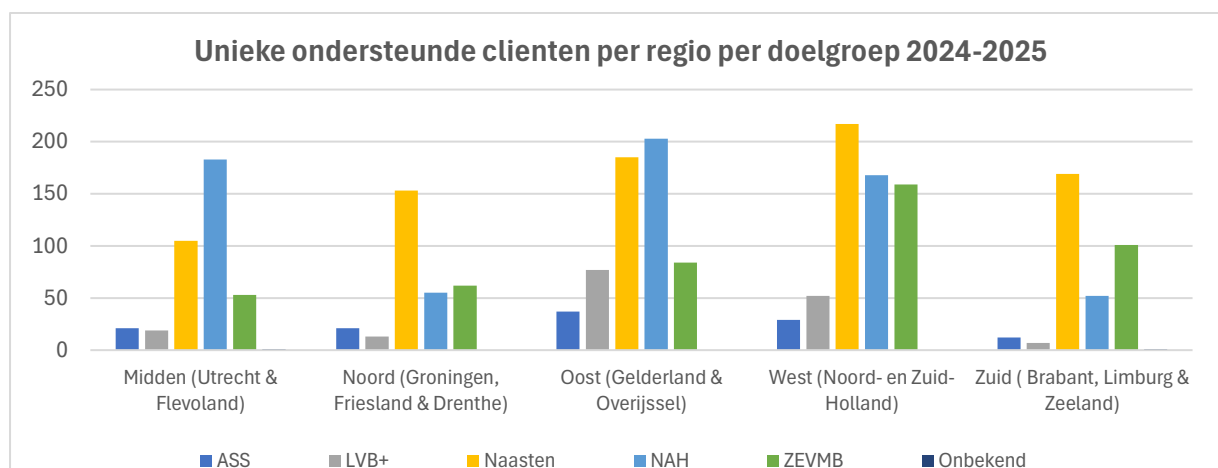
We komen zoveel verder als we elkaar opzoeken.

Lees hier het hele verhaal van Sandra:

[In gesprek met verpleegkundig specialist Sandra Altena - Metgezel](#)

Regionale spreiding van cliënten

Het aantal cliënten (en aanmeldingen) verschilt per doelgroep, maar ook de spreiding over het land verschilt. Regio Oost en West zijn de meest dominante regio's wat betreft het aantal cliënten (zie figuur 4). Regio West kent relatief veel cliënten in de doelgroepen Naasten en ZEVMB, terwijl in de regio's Oost en Midden relatief veel cliënten met NAH worden ondersteund.

Figuur 4: Unieke ondersteunde cliënten per regio en per doelgroep periode 2024-2025

Regionale netwerken

Binnen Metgezel wordt gewerkt in een matrixorganisatie. Metgezel organiseert de uitvoering van GCO vanuit vijf regio's, zodat ondersteuning dicht bij de zorgpraktijk plaatsvindt. Dit vergemakkelijkt samenwerking met zorginstellingen, bevordert kennisoverdracht en draagt bij aan optimale zorg en ondersteuning voor cliënten en gezinnen. Daarnaast bestaan er landelijke vakgroepen die georganiseerd zijn rondom de 5 doelgroepen die binnen het programma ondersteund worden. Hier vindt over de regio's heen het delen en ontwikkelen van doelgroepkennis plaats.

In 2025 hebben alle regio's gewerkt aan het in kaart brengen van de relevante netwerken en het leggen van de eerste contacten. Hoewel de invulling per regio verschilde, hadden alle activiteiten hetzelfde doel: het versterken van de samenwerking tussen de verschillende netwerken en Metgezel. Dit biedt een stevige basis om in 2026 verder te bouwen aan het verdiepen en versterken van deze samenwerkingen. In het komende jaar zal de focus binnen deze netwerken liggen op intensievere samenwerking, het op- en afschalen waar nodig en het faciliteren van kennisoverdracht.

Leren en Ontwikkelen

Versterking vakgroepen

Vanuit de vastgestelde visie op vakgroepen is iedere vakgroep gevraagd een vakgroep plan op te stellen. In dit plan wordt uiteengezet hoe de vakgroep binnen de programmadoelstellingen invulling geeft aan de eigen vak- en kennisontwikkeling, hoe (kennis)behoeften binnen het netwerk worden gesignaleerd en op welke wijze de benodigde kennis wordt ontwikkeld en aangeboden. Dit kan onder meer leiden tot centrale scholingen of andere vormen van kennisdeling. In 2026 wordt ingezet op de verdere ontwikkeling en professionalisering van de vakgroepen en in structurele versterking van kennisontwikkeling met en vanuit het netwerk. Onderdeel hiervan is dat de vakgroep zelf meer autonomie en ondersteuning krijgt voor haar vakgroep specifieke kennisontwikkeling.

In november is voor het eerst een landelijke vakgroep dag georganiseerd, waarbij nadrukkelijk is ingezet op reflectie op de rol van GCO'er en wat leerervaringen hiervan zijn. Daarnaast heeft vakgroepoverstijgende kennisdeling plaatsgevonden. Dit jaar was het centrale thema 'levend verlies'. De bedoeling is dat een dergelijke vakgroep dag vanaf 2026 twee keer per jaar wordt georganiseerd, waarbij de vakgroepen zelf zullen worden betrokken bij de opzet.

Kennis delen en verspreiden

In de dagelijkse ondersteuning van de cliënten van Metgezel doen we ontzettend veel kennis en ervaring op, binnen de vijf doelgroepen en het (zorg)systeem/netwerk om hen heen. Zowel wanneer er zaken misgaan of niet lukken, als wanneer de ondersteuning juist uitermate succesvol is. Dit zijn leerervaringen waarmee we het voorveld – de zorgketen die voorafgaat aan de betrokkenheid van Metgezel - kunnen verbeteren. Voorbeelden van vormen waarin we dit doen zijn casuïstiekbespreking, reflectie op de rol van GCO en een gestructureerde aanpak voor signaleren & escaleren. De leerervaringen hieruit gebruiken we om het systeem/netwerk te voorzien van de juiste kennis en ervaringsverhalen en gericht partijen – zowel uitvoerend als beleidsmakend - bewust te maken van de rol die zij kunnen vervullen zodat cliënten eerder en beter worden geholpen.

In 2025 is de organisatie van kennissessies verstevigd en geprofessionaliseerd. In 2025 zijn er twee keer zoveel scholingen verzorgd als aanvankelijk gepland: gemiddeld vier per maand in plaats van twee. In 2026 wordt dit aanbod verder uitgebouwd en onderscheid gemaakt tussen een fundament aan kennis en vaardigheden die vanuit ervaring nodig geacht wordt voor GCO'ers en aanvullend hierop een aanbod dat gebaseerd is op actuele thema's en behoeften vanuit de doelgroepen en het netwerk.

Evaluatie scholing

Sinds het vierde kwartaal van 2025 worden kennissessies structureel geëvalueerd met behulp van een evaluatie-instrument, met als doel het effect van scholing en kennisdeling beter inzichtelijk te maken. Het scholingsaanbod wordt gemiddeld gewaardeerd met een score tussen 7 en 8. Aangezien deelnemers – waaronder ook steeds meer deelnemers van buiten Metgezel - in deze evaluaties ook suggesties kunnen aandragen voor toekomstige scholing, wordt deze input gebruikt bij de verdere ontwikkeling van het aanbod. De hoogst gewaardeerde onlinetraining betrof "Euthanasie en wens tot levenseinde", met een gemiddelde score van 9,6. Daarnaast blijkt dat trainingen

over wetgeving als WIA en WAJONG zeer interactief zijn en goed worden bezocht, met soms wel 85 deelnemers, waarvan dan het merendeel externen. Hiermee zijn de scholingen uitgegroeid tot een belangrijke pijler in de kennisoverdracht naar het omliggende netwerk.

In 2026 ligt de focus op structurele evaluatie en kwaliteitsverbetering, als basis voor een lerende organisatie waarin kennisdeling en samenwerking centraal staan. We blijven het netwerk actief benaderen voor deelname aan kennissessies. Vakgroepen, casuïstiek en intervisie blijven kerninstrumenten voor vakinhoudelijke ontwikkeling. Intern blijft de balans tussen uitvoering en scholing hierbij een belangrijk aandachtspunt, aangezien voor de GCO'ers altijd het spanningsveld blijft tussen tijd benutten voor de cliënt en het investeren en evaluatie, kennisuitwisseling en scholing.

Signaleren en escaleren

Afgelopen jaar is het proces signaleren en escaleren geïmplementeerd binnen Metgezel. Waarbij de nadruk lag op de bewustwording van de dubbele opgave van het programma, naast de uitvoering van gespecialiseerde cliëntondersteuning ook de leer- en ontwikkelopdracht om het voorveld te versterken. Het is een proces dat helpt bij het concretiseren (afpellen) van het knelpunt en het kiezen van de juiste strategie voor verbeterstappen. Er wordt blijvend gemonitord of de kleine en grote verbeteringen ook daadwerkelijk een oplossing brengen. Het proces wordt in 2026 geëvalueerd en bijgesteld zodat het van meerwaarde blijft voor het programma en aansluit bij de praktijk.

In 2025 hebben we samen met partners gewerkt aan een paar taaie (regionale en landelijke) vraagstukken. Waarvan de Meerzorgproblematiek de bekendste is.

Nog even in herinnering: ervaringsverhaal Meerzorg, als opgenomen in de Notitie Meerzorg

Een 21-jarige meervoudig beperkte man met een complexe zorgvraag en achteruitgang in functies door medische toenemende achteruitgang. Hij woont al 5 jaar bij een PGB initiatief en krijgt al even zoveel jaren meerzorg pgb toegekend om passende zorg gerealiseerd te krijgen. De meerzorg verlenging wordt nu afgewezen met als argumentatie dat de gevraagde zorg passend is in het profiel. Een bezwaarprocedure wordt ingezet, ouders ervaren intussen enorm veel stress: Wat als er onvoldoende financiering is om de zorg op de huidige woonplek te continueren? Terug naar huis is geen optie, er is niet voor niets door overbelasting de moeilijke beslissing genomen voor uit huis gaan. Alternatieve organisaties die passende zorg kunnen leveren zijn ruim onderzocht, maar allen geven aan dat de zorg te complex is. Daarnaast is het absoluut niet wenselijk te verhuizen. Na een lange gewenningsperiode is er juist stabiliteit en structuur gevonden.

Lees hier nog eens de hele meerzorg notitie: [notitie-meerzorg-metgezel.pdf](#)

Cliëntervaringen

De adviesraad cliënten is in 2025 gegroeid en daarmee op sterkte. Vanuit elke doelgroep is er een afvaardiging in de adviesraad cliënten. De adviesraad fungeert als onafhankelijk adviesorgaan dat gevraagd en ongevraagd adviseert over beleid, inhoud en positionering van onder andere GCO, en signalen uit de praktijk vertaalt naar aandachtspunten voor beleid en uitvoering. De raad heeft geen uitvoerende of besluitvormende rol en richt zich expliciet op structurele vraagstukken in plaats van individuele casuïstiek. Uitgangspunt is gelijkwaardigheid tussen ervaringskennis en professionele kennis, met een werkwijze die is verankerd in vertrouwen, transparantie en wederkerigheid. De adviesraad cliënten komt vijfmaal per jaar bijeen.

In 2025 is binnen het programma Metgezel een cliëntervaringsonderzoek uitgevoerd, waaraan in totaal 202 cliënten hebben deelgenomen. De respons is gelijkmatig verdeeld over de verschillende regio's, waardoor het onderzoek landelijk draagvlak heeft. De doelgroepen van Metgezel zijn niet allemaal in gelijke mate vertegenwoordigd. Dit komt deels doordat sommige doelgroepen een aanmerkelijk kleinere onderzoekspopulatie vormden, waardoor hun aandeel in de respons vanzelfsprekend lager ligt.

De resultaten zijn inmiddels verwerkt en geanalyseerd. Tussen de regio's zijn geen significante verschillen gevonden in de ervaren kwaliteit. Cliënten beoordelen de ondersteuning van Metgezel gemiddeld met een 8,9. Dit gemiddelde cijfer laat een zeer positief totaalbeeld zien, maar in het onderzoek is bewust breder gekeken dan alleen het rapportcijfer. Verschillende bouwstenen van ervaren kwaliteit zijn uitgevraagd, zoals de bereikte verandering (meer rust, overzicht, passende hulp en een makkelijker dagelijks leven), de steun en relatie met de GCO'er (vertrouwen, ervaren steun, klik en bereikbaarheid) en de meerwaarde die Metgezel volgens cliënten biedt. De resultaten laten op alle bouwstenen een breed gedragen hoge ervaren kwaliteit zien.

De verkregen inzichten worden benut voor reflectie op de geboden ondersteuning en voor de verdere doorontwikkeling van het programma. Daarnaast wordt ook de onderzoeksopzet en -methode geëvalueerd, zodat toekomstige metingen verder kunnen worden verbeterd.

Door mijn Metgezel draait mijn leven niet alleen om zorg

“Toen ik las wat een Metgezel doet, dacht ik: dat is wat ik nodig heb. Ik heb dat meteen aangevraagd en zo kwam Bridie als Metgezel bij me. Wat Bridie doet? Dat is vooral luisteren, luisteren en luisteren. Ze neemt dingen van me over als ik het vraag, zoals bellen of ergens achteraan. Ze heeft een groot netwerk waar ze terecht kan en dat maakt veel verschil. Eindelijk worden dingen sneller en beter geregeld. Ze geeft me vertrouwen dat ik het goed doe en dat wat misgaat niet aan mij ligt. Ze is iemand die naast me staat, we sparren samen en ik hoef het wiel niet meer steeds opnieuw uit te vinden. Wat ook heel belangrijk is, is dat ze ondersteunt waar nodig, maar de regie bij mij laat. Het doet me veel goed dat Bridie er is en het geeft veel rust. Er is iemand waar ik op terug kan vallen. Toen Bridie de eerste keer geweest was, kwam mijn moeder thuis met taart: We hadden wat te vieren!”

Lees hier het hele verhaal van Marit: [Het verhaal van Marit - Metgezel](#)

In opdracht van VWS heeft onderzoeksbureau Significant onderzoek gedaan naar gespecialiseerde cliëntondersteuning. Het rapport van Significant laat zien dat cliënten en naasten ervaren dat gespecialiseerde clientondersteuning grote kansen biedt voor het verbeteren van kwaliteit van leven, regie en toegang tot passende zorg in complexe situaties. De langdurige, domein overstijgende aanpak en de inzet van één vast aanspreekpunt dragen bij aan vertrouwen, ontlasting en samenhang in ondersteuning.

Metgezel ziet en ervaart dat deze werkwijze ook risico's met zich mee kan brengen. Ten eerste ervaart Metgezel dat de effectiviteit van de dienstverlening sterk afhankelijk is van de relatie tussen cliënt en ondersteuner en van de beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerde capaciteit. Deze effectiviteit komt nog meer onder druk te staan door sterk toegenomen vraag en nog beperkte overdracht naar reguliere cliëntondersteuning (afschaling). Dit benadrukt het belang van duidelijke kaders, tijdige reflectie op rolafbakening en het borgen van een lerende uitvoeringspraktijk, zodat de meerwaarde voor cliënten behouden blijft terwijl de ondersteuning duurzaam georganiseerd blijft.

Uitvoering Levensloopbegeleiding voor mensen met autisme

Een apart onderdeel van het beleidskader subsidiëring uitvoering gespecialiseerde cliëntondersteuning is de (tijdelijke) uitvoering van Levensloopbegeleiding (LLB) voor mensen met autisme, zoals die eerder in de pilot levensloopbegeleiding was vormgegeven. In de pilotfase is gebleken dat de meeste deelnemers primair zijn aangewezen op begeleiding vanuit de Wmo 2015. Daarom is in het beleidskader opgenomen dat wanneer de gemeenten waarin de deelnemers woonachtig zijn een, volgens de uitvoerder passend ondersteuningsaanbod hebben, wordt gewerkt aan een overdracht aan de gemeenten. De pilot LLB streeft ernaar om uiterlijk eind 2026 alle cliënten over te dragen aan gemeenten met passend aanbod.

Op 1 januari 2024 waren 95 deelnemers met autisme en hun levensloopbegeleiders aangesloten bij Metgezel. In de loop van het programma is een deel van de deelnemers uitgestroomd, omdat begeleiding niet langer nodig was of doordat de levensloopbegeleider stopte en de deelnemer geen vervanger wilde. Daarnaast is een beperkt aantal deelnemers overgedragen aan de gemeente. In 2025 zijn 76 deelnemers ondersteund en ultimo december 2025 zijn er nog 70 actieve deelnemers met autisme: 55 onder de Wmo, 5 onder de Jeugdwet en 10 onder de Wlz, verspreid over een groot aantal gemeenten.

Per deelnemer wordt een persoonlijk plan opgesteld waarin de voorwaarden voor een passende overgang naar de gemeente zijn vastgelegd. Uitgangspunten daarbij zijn het behoud van de eigen levensloopbegeleider, een langdurige indicatie, flexibiliteit in het op- en afschalen van de begeleiding en de betrokkenheid van naasten. De overdracht van cliënten naar gemeenten verloopt in een lager tempo dan begroot. De verdere afbouw en overdracht start vanaf juni 2026. Deelnemers die per 31 december 2026 overgedragen worden zullen gedurende 2026 al wel gefaseerd afgebouwd worden in ondersteuningsuren.

Met de gemeenten Arnhem en Groningen zijn gesprekken gevoerd om te verkennen of alle deelnemers kunnen worden overgenomen. Voor het merendeel van de deelnemers is inmiddels een persoonlijk plan opgesteld, dat kan worden gebruikt voor de gemeentelijke aanmelding, die naar verwachting in februari 2026 plaatsvindt. Voor een beperkt aantal deelnemers vraagt het opstellen van het plan meer tijd; deze plannen worden in februari 2026 afgerond.

Kosten

Verdeling kosten 2025 per project

Het kostenniveau bedraagt € 15,1 mln en ligt daarmee € 0,6 mln (4%) boven begroting. Deze kostenoverschrijding kan worden gedragen doordat de programmabegroting meerdere jaren omvat. In de jaarprognose werd uitgegaan van € 14,8 mln kosten; de gerealiseerde kosten liggen hier slechts 2% (€ 0,3 mln) boven.

De levensloopbegeleiding (LLB-kosten) liggen € 0,4 mln (30%) onder begroting door een gunstiger tarief dan begroot, terwijl de kosten voor gespecialiseerde client ondersteuning (GCO-kosten) € 1,0 mln (8%) boven begroting uitkomen. Het GCO-deel laat een overschrijding zien op uitvoering GCO door deels niet-begrote uren en deels door een hogere frequentie en langere duur van bijeenkomsten. Deze overschrijdingen worden deels gecompenseerd door onder uitputting op deskundigheid, als gevolg van latere opstart van het scholingsaanbod.

in € mln						
Project	Kosten Realisatie 2025	%	Begroot 2025	%	Afwijking Realisatie - Begroot	Jaar prognose 2025
3100 Uitvoering GCO	8,6	61%	7,7	59%	1,0	8,6
3200 Leren	2,6	18%	2,2	17%	0,4	2,4
3300 Monitoring	0,6	4%	0,7	6%	-0,1	0,7
3400 Deskundigheid	0,6	4%	1,2	9%	-0,6	0,5
3500 Financien	1,7	12%	1,4	10%	0,3	1,7
GCO subotaal	14,1	100%	13,1	100%	1,0	13,9
LLB subotaal	1,0		1,4		-0,4	0,9
Totaal GCO & LLB	15,1		14,5		0,6	14,8

Tabel 1: Gerealiseerde kosten 2025 versus begroting 2025

Kosten per doelgroep

Op basis van de gerealiseerde kosten (2025: € 14,1 mln GCO en € 1,0 mln LLB) en het aantal ondersteunde cliënten (2025: 1.928 GCO en 76 LLB) kunnen we de gemiddelde kosten per client over boekjaar 2025 berekenen. Gemiddeld zijn de kosten voor 2025 per client voor gespecialiseerde cliëntondersteuning (GCO) € 7.336.

Voor 2025 is voor het eerst inzichtelijk gemaakt wat de gemiddelde kosten per cliënt en per doelgroep zijn. Hierbij

is uitgegaan van een integrale kostentoerekening op basis van vijf kostendrijvers: cliënturen, aantal medewerkers, aantal cliënten, aantal aanmeldingen en bijdragen (zoals rolstoelbussen). De directe kosten zijn toegerekend op basis van cliënt uren per doelgroep en niet cliëntgebonden tijd op basis van een mix van sleutels. Overheadkosten zijn verdeeld op basis van het aantal medewerkers. Dit sluit aan bij de wijze waarop de kosten binnen de organisatie daadwerkelijk worden gemaakt. De gemiddelde kosten per cliënt verschillen per doelgroep (zie tabel 2) en worden beïnvloed door factoren zoals de cliënttijd per maand, de duur van de ondersteuning, het gemiddeld aantal cliënten per medewerker en het aantal inzetbare uren per medewerker.

Doelgroepen GCO	Gem. kosten per client
ASS	8.975
LVB+	7.177
Naasten	8.518
NAH	5.506
ZEVMB	6.716
Gem. kosten per client	7.336

Tabel 2: Gemiddelde kosten per doelgroep per client

De gepresenteerde gemiddelde kosten per cliënt per doelgroep geven geen inzicht in de kosten van een volledig cliënttraject. Het merendeel van de 2.241 unieke cliënten ontvangt nog ondersteuning van Metgezel, waardoor gemiddelde doorlooptijd, urenbesteding en totale trajectkosten nog niet betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. Rapportage over de kosten per volledig cliënttraject is daarom op dit moment niet mogelijk. Zodra een substantieel deel van de trajecten is afgerond en representatieve data beschikbaar is, zal hierover worden gerapporteerd.

Kostenverdeling: uitvoering, niet-cliantgebonden en overhead

Tabel 2 laat zien hoe de beschikbare middelen voor gespecialiseerde clientondersteuning binnen Metgezel zijn ingezet in 2025. De kosten zijn verdeeld over uitvoeringskosten, die direct samenhangen met cliëntondersteuning, niet-cliantgebonden kosten gericht op leren & ontwikkelen, deskundigheid en netwerken, en overhead voor de noodzakelijke ondersteunende taken en coördinerende activiteiten. Monitoring op kosten gebeurt doorlopend, zodat in latere rapportages een beeld kan worden gegeven over de ontwikkeling in de tijd.

Rubricering kosten GCO	Kosten 2025	
	in mln	%
Uitvoering	7,9	56%
Niet cliantgebonden kosten	2,2	16%
Overhead	4,0	29%
GCO kosten	14,1	100%

Tabel 2: Kostenverdeling GCO 2025: uitvoering, niet-cliantgebonden en overhead

Vooruitblik 2026

In 2026 ligt de focus op gerichte sturing en verdere professionalisering van het programma, zowel landelijk als regionaal. Kernopgaven zijn het versterken van de (regionale) netwerken, leren en ontwikkelen inclusief kennisoverdracht, het flexibel op- en afschalen van de ondersteuning en het inrichten van de consultatiefunctie. Voornoemde kunnen we niet alleen, dit doen we samen met de partijen in het veld zoals cliënt ondersteunende organisaties, maar ook kenniscentra, zorgorganisaties, gemeenten en andere partijen. Daarbij wordt ingezet op beheerste groei en spreiding van cliënten, versterking van capaciteit en vakmanschap van GCO'ers en verbetering van (aanmeld) processen en data-inzicht. Tot slot krijgt externe profilering, samenwerking, eenduidige communicatie, verder duiden en borgen van kwaliteit en de implementatie van het nieuwe cliëntregistratiesysteem nadrukkelijk aandacht.